

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL SIA „P1“
2017-01-17 SKUNDO**

2017 m. kovo 21 d. Nr. S-65 (7-21/2017)

Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršėlienės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės – pranešėja
Jelenai Krochmalienei
S. M.
L. S.

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių mokėtojo atstovui
mokesčių administratoriaus atstovei

2017 m. vasario 15 d. posėdyje išnagrinėjusi SIA „P1“ (toliau – Pareiškėjas) 2017-01-17 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2016-12-21 sprendimo Nr. 1A-438, n u s t a t ė:

Muitinės departamentas 2016-12-21 sprendimu Nr. 1A-438 patvirtino Vilniaus teritorinės muitinės (toliau – Vilniaus TM) 2016-09-22 sprendimą Nr. 18KP-17-584 „Dėl mokestinės prievolės muitinei atsiradimo“, kuriuo buvo pripažinta, kad už neįvykdytą muitinio tranzito procedūrą, vykdytą pagal tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17), atsirado mokestinė prievolė muitinei, kurios dydis: 42048 Eur muitas, 59176 Eur PVM, 183602 Eur akcizų, 341 Eur maito delspinigių, 11567 Eur akcizų delspinigių, 3728 Eur PVM delspinigių, skolininku pripažintas Pareiškėjas, jam skirta 28483 Eur bauda.

Sprendime nurodoma, jog Latvijos Respublikos bendrovė SIA „P1“ Vilniaus TM krovinių poste „Paneriai“ Bendrijos / bendrajai tranzito procedūrai įformino T1 deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17). Pagal minėtą dokumentą tranzitu per Bendrijos teritoriją buvo gabenamas kroviny – vandens pypkių tabakas (113 pakuočių, bruto svoris – 3450 kg). Krovinio paskirties muitinės įstaiga – Latvijos Respublikos muitinės *Rezeknes* MKP (LV000742) postas, tranzito procedūros užbaigimo terminas – 2016-02-24.

Vilniaus TM nustatyta tvarka negavus patvirtinimo apie prekės pateikimą paskirties muitinės įstaigai, buvo pradėtas tyrimas ir informuotas procedūros vykdytojas – Pareiškėjas bei paprašytas pateikti dokumentus, nurodytus 1993-07-02 Europos Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio

Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatas (toliau – Įgyvendinimo nuostatos), 366 straipsnyje. Pareiškėjas atsakė į pirmiau minėtą vietos mokesčių administratoriaus prašymą bei pateikė paaiškinimą ir dokumentus, susijusius su ginčo tranzito procedūra.

Nurodoma, jog Vilniaus TM tyrimo metu užklausė asmenis, susijusius su tranzito procedūros pagal T1 deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) įforminimu bei prekių gabenimu. Buvo išsiųstos užklauskos su prašymais pateikti informaciją UAB „R1“, UAB „E2“, SIA „T1“ bei SIA „E1“. Įvertinęs gautus atsakymus bei pateiktus dokumentus, vietos mokesčių administratorius nenustatė pagrindų, leidžiančių pirmiau paminėtus ūkio subjektus pripažinti skolininkais muitinei. Skundžiamame sprendime taip pat nurodoma, kad Muitinės kriminalinė tarnyba atlieka ikiteisminį tyrimą byloje Nr. 02-4-00101-16.

1992-10-12 Tarybos Reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas) 203 str. 1 dalis numato, kad importo skola muitinei atsiranda neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes. Skolininku, kaip nurodoma to paties straipsnio 3 dalies 4-oje įtraukoje, laikytinas asmuo, turėjęs vykdyti prievoles, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu arba su prekėms įformintos muitinės procedūros taikymu. Taip pat vadovaujantis Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) 14 str. 13 dalimi, atsirado skola už importo PVM. Skolos atsiradimo data – 2016-02-25, o skolininku pripažintas Pareiškėjas.

Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 29 str. 1 dalimi, importuojamų prekių muitine verte laikoma sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Bendrijos muitų teritoriją, prireikus patikslinta vadovaujantis 32 ir 33 straipsniais. Vilniaus TM pažymėjo, kad Pareiškėjas nepateikė sandorio vertę pagrindžiančių dokumentų, todėl sandorio vertės metodas netaikytinas. Taip pat skundžiamame sprendime pagrįsta, dėl kokių priežasčių nėra galimybės muitiniam įvertinimui taikyti kitus metodus, numatytus Bendrijos muitinės kodekso 30 str. 2 dalies a, b, c ir d punktuose. Tokiu būdu prekės muitiniam įvertinimui pritaikytos Bendrijos muitinės kodekso 31 str. 1 dalies nuostatos ir skundžiamu sprendimu nustatyta muitinė vertė – 56138,4 Eur, nuo kurios apskaičiuota 42048 Eur muitas, 22839 Eur PVM bei 183602 Eur akcizų.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 952/2013 patvirtinto Sąjungos muitinės kodekso (toliau – Sąjungos muitinės kodeksas) 114 straipsniu bei Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 96 str. 1 d. 1 punktu, Vilniaus TM apskaičiavo 341 Eur maito delspinigių, 11567 Eur akcizų delspinigių bei 3728 Eur PVM delspinigių. Už importo mokesčių nesumokėjimą Pareiškėjas, vadovaujantis MAĮ 139 str. 1 dalimi, nubaustas minimalia 10 proc. bauda – 28483 Eur.

Dėl tranzito procedūros įforminimo ir užbaigimo

Muitinės departamento sprendime remiamasi Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio nuostatomis, kuriose įtvirtinta išorinio Bendrijos tranzito procedūros vykdytojo atsakomybė už šios procedūros tinkamą įvykdymą. Vykdytojas, vadovaujantis minėto straipsnio nuostatomis, atsako už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą, deramai prižiūrint, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės; už nuostatų, susijusių su Bendrijos tranzito procedūra, laikymąsi. Įgyvendinimo nuostatų 366 str. 2 dalis numato, kad Bendrijos tranzito procedūra taip pat laikoma užbaigta, jei vykdytojas muitinei pateikia dokumentą, išduotą trečiojoje šalyje, patvirtinantį, kad prekėms įformintas muitinės sankcionuotas veiksmas, arba trečiojoje šalyje išduotą ir šios šalies muitinės antspaudu patvirtintą dokumentą, kuriuo patvirtinama, kad prekės laikomos išleistomis į laisvą apyvartą atitinkamoje trečiojoje šalyje.

Sprendime pažymima, kad Pareiškėjas nei Vilniaus TM, nei Muitinės departamentui pirmiau paminėtų dokumentų, įrodančių Bendrijos / bendrosios tranzito procedūros pagal

tranzito dokumentą Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) užbaigimą, nepateikė. Taip pat pažymima ir tai, kad Pareiškėjas prekių nepateikimo fakto ir procedūros neužbaigimo neginčija, tačiau savo skunde pateikia argumentus dėl neteisėtų UAB „R1“ veiksmų įforminant tranzito deklaraciją bei nurodant Pareiškėją procedūros vykdytoju.

Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 1 dalis nustato, kad importo skola muitinei atsiranda neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes. Skolininkais laikomi, kaip numato minėto straipsnio 3 dalies 4 įtrauka, turėjęs vykdyti prievolės, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu arba su prekėmis įformintos muitinės procedūros taikymu. Akcentuojama tai, kad Pareiškėjas neginčija aplinkybės, jog su UAB „R1“ yra sudaręs 2010-10-18 muitinės agentavimo sutartį Nr. 01.1-83, kuria ir buvo įgaliojęs minėtą asmenį veikti savo vardu pateikiant muitinės deklaracijas bei garantiją. Tai, kad UAB „R1“, veikdamas kaip muitinės tarpininkas ir atstovaudamas kitiems asmenims, galimai nesilaikė tarpusavio sutarties nuostatų ir veikė ne pagal nustatytus įgaliojimus, atsakomybę turi prisiimti pats Pareiškėjas, o ne muitinė. Dėl aplinkybės, kad už muitinės tarpininko padarytus pažeidimus atsako asmuo, kurio vardu muitinės tarpininkas veikė, yra pasisakęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) adm. byloje Nr. A15-1421/2005, kurioje pažymėjo, kad tuo atveju, jei muitinės tarpininkas veikė pareiškėjo vardu ir jo veiksmų pagrindu kilo pareigos, pareiga atsakyti už padarytus pažeidimus tenka būtent pareiškėjui. Konstatavus pareiškėjo vardu veikusio muitinės tarpininko kaltę dėl padaryto pažeidimo, kaltu laikytinas pats pareiškėjas.

Muitinės departamentas sprendime pažymi ir tai, kad muitinės administruojamoje Nacionalinėje tranzito kontrolės sistemoje (toliau – NTKS) buvo padarytas įrašas dėl krovinio atvykimo, tačiau šis įrašas dar nėra visų muitinės formalumų įvykdymo įrodymas. NTKS nebuvo ir nėra atitinkamų įrašų, kad tranzito procedūra pagal deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) būtų buvusi užbaigta. Pareiškėjas bei UAB „R1“ buvo sutarę (2010-10-18 muitinės agentavimo sutarties Nr. 01.1-83 3.2.7. punktas), kad pastaroji bendrovė per 10 darbo dienų nuo procedūros įforminimo dienos pateikia Pareiškėjui lydintį raštą bei dokumentus, patvirtinančius muitinės bendrojo tranzito procedūros įvykdymą. Tuo atveju, kai muitinės programoje matyti procedūros pasibaigimo patvirtinimas, lydintys dokumentai nėra siunčiami. Taigi, pasak Muitinės departamento, matyti, kad Pareiškėjo įgaliotas asmuo nesilaikė sutartinių įsipareigojimų, tačiau atsakomybę už sutarties pažeidimą turi prisiimti pats Pareiškėjas.

Apibendrinus pirmiau išvardintus faktus, Pareiškėjo teiginiai, kad tranzito deklaracija Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) buvo pateikta asmens, neturinčio tam įgaliojimų, Muitinės departamento teigimu, atmestini kaip nepagrįsti.

Dėl muitinės deklaracijos įforminimo bei garantijos pateikimo

Sprendime nurodoma, jog Bendrijos muitinės kodekso VII antraštinės dalies 1 skyriuje išdėstytos nuostatos, reglamentuojančios garantijos pateikimą, apskaičiavimą, atšaukimą, taip pat numatančios už garantijos pateikimą atsakingus subjektus, garantijos pateikimo būdus ir t.t. Bendrijos muitinės kodekso 189 str. 1 dalyje numatyta bendra taisyklė, kad tuo atveju, jei vadovaudamasi muitinės veiklos taisyklėmis muitinė reikalauja pateikti garantiją, užtikrinančią skolos muitinei sumokėjimą, tokią garantiją turi pateikti asmuo, privalantis arba galintis tapti privalančiu sumokėti tą skolą.

Nurodoma, kad Latvijos Respublikos valstybinės mokesčių įstaigos Muitinės administracija yra išdavusi Pareiškėjui Atleidimo nuo prievolės teikti garantiją sertifikata Nr. 15LV0099990033566 (2015-05-01), kuriuo Pareiškėjas atleistas nuo pareigos teikti garantiją už prievolės, neviršijančias 719900 Eur, kurios gali atsirasti vykdant Bendrijos tranzito procedūras.

Vadovaujantis Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2004-04-08 įsakymu Nr. 1B-317 patvirtintų Bendrijos arba bendrosios tranzito procedūros atlikimo tvarkos supaprastinimo leidžiant naudoti bendrąją garantiją arba atleidžiant nuo prievolės pateikti garantiją taikymo muitinėje taisyklių 18.6. punktu, tranzito procedūros vykdytojas, turintis bet kurį šių taisyklių 4 punkte nurodytą leidimą, turi informuoti asmenis, įgaliotus vykdytojo vardu pasirašyti tranzito deklaracijas, apie prisijungimui prie muitinės informacinėje sistemoje įregistruotų garantijos duomenų reikalingus kodus ir užtikrinti šių kodų saugų naudojimą. Minėtą reikalavimą papildė ir šių taisyklių 19 punktą, numatantis, kad vykdytojui, turinčiam bet kurį šių taisyklių 4 punkte nurodytą leidimą, tenka ir kitos muitų teisės aktų nustatytos prievolės, taip pat leidime nurodytos prievolės.

Įvertinus minėtų teisės aktų reikalavimus, Muitinės departamento tvirtinimu, matyti, kad muitinės procedūros vykdytojas pats sprendžia, kokie asmenys turės prieigą prie muitinės informacinės sistemos. Tuo pačiu Pareiškėjui teko atsakomybė ir už atitinkamo kodo suteikimą bei jo saugų naudojimą. Muitinė negali būti atsakinga už tai, kad tranzito deklaraciją Pareiškėjo vardu pateikė tariamai šios teisės neturėjęs asmuo. Pareiškėjas, kaip rūpestingas bei atsakingas verslo subjektas, privalėjo imtis atitinkamų kontrolės priemonių, kad asmenys, turintys įgaliojimą veikti jo vardu, atliktų tai laikydamiesi teisės aktų nuostatų. Iš mokestinės bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjo įgaliotas asmuo UAB „R1“ buvo įforminęs kitus sutartinius santykius, tačiau, Muitinės departamento nuomone, ir šios aplinkybės nekeičia Pareiškėjo, kaip tranzito procedūros vykdytojo, atsakomybės muitinei.

Sprendime nurodoma, jog Muitinės departamentas 2016-11-16 sprendimu Nr. 1A-357 įpareigojo Pareiškėją pašalinti skundo trūkumus, t. y. pateikti dokumentus, pagrindžiančius Pareiškėjo skundą: bendrąjį laidavimą Nr. 10LV009999000JVB6, bendrąją garantiją Nr. 15LV0099990033566 bei 2010-10-18 muitinės agentavimo sutartį Nr. 01.1-83 su priedais. Pareiškėjas pirmiau paminėtus reikalavimus įvykdė ir pateikė sprendime nurodytus dokumentus.

Muitinės departamento tvirtinimu, vertinant minėtų dokumentų įtaką muitinės formalumų atlikimui bei garantijos pateikimui, yra svarbus muitinės agentavimo sutarties Nr. 01.1-83 3-asis priedas, kuriame išvardinti UAB „R1“ darbuotojai, turintys teisę pateikti muitinės įstaigai užpildytą Bendrąjį administracinį dokumentą. Minėtas dokumentas dar kartą patvirtina faktą, kurio neginčija ir pats Pareiškėjas, jog UAB „R1“ turėjo teisę vykdyti muitinės formalumus Pareiškėjo vardu, o šiems veiksams forminti buvo įgalioti minėtos bendrovės darbuotojai.

Muitinės departamentas sprendime teigia nesutinkantis su Pareiškėjo skunde išdėstytu teiginiu, jog jį suklaidino muitinės nustatytos garantijos sumos dydis. Nurodo, jog garantijos paskirtis – užtikrinti mokestinės prievolės įvykdymą, kitaip tariant, apsaugoti Bendrijos finansinius interesus bei garantuoti, kad Bendrijos bei valstybės biudžetas gaus įstatymais nustatytas pajamas. Tai, kad muitinė pareikalavo mažesnės garantijos nei galinti atsirasti skola muitinei, netrukdo ir negali trukdyti muitinės procedūros vykdytojui įvykdyti atitinkamas prievoles, susijusias su prekių pristatymu į paskirties muitinės įstaigą. Be to, mažesnės garantijos pateikimas jokios neigiamos įtakos procedūros vykdytojui nedarė, priešingai, dėl to kyla rizika pačiai muitinei negauti mokesčių tuo atveju, jei skolininkas jos geruoju nesumokėtų. Nagrinėjamo ginčo atveju Pareiškėjas yra ne tik garantas, bet ir už skolą muitinei atsakingas asmuo, taigi jo mokestinė atsakomybė neapsiriboja pateiktos garantijos dydžiu.

Sprendime akcentuojama ir tai, kad Pareiškėjas sutartiniuose santykiuose su UAB „R1“, taip pat ir su kitais ūkio subjektais, besinaudojančiais Pareiškėjo bendrojo laidavimo liudijimu, privalėjo sukurti tokią priežiūros sistemą, kuri būtų leidusi Pareiškėjui tinkamai kontroliuoti jo vardu įforminamas muitinės procedūras. Tokia pareiga tenka išimtinai

Pareiškėjui, kuris privalo prisiimti atitinkamą riziką dėl verslo partnerių nesąžiningumo ar aplaidumo.

Dėl trečiųjų asmenų pripažinimo skolininkais

Pareiškėjas savo skunde pateikia išsamius argumentus apie asmenis, kurie dalyvavo deklaruojant bei gabenant ginčo prekes. Iš mokestinėje byloje esančių dokumentų, Muitinės departamento tvirtinimu, matyti, jog vienintelis asmuo, su kuriuo Pareiškėjas susietas sutartiniais santykiais, yra UAB „R1“. Sutarties Nr. 01.1-83 3.1.1. punkte numatyta, kad Užsakovas (t. y. Pareiškėjas) išduoda Vykdytojui (UAB „R1“) bendrojo laidavimo liudijimo formos įgaliojimą, suteikiantį Vykdytojo darbuotojui teisę Užsakovo vardu muitinės įstaigai pateikti užpildytą BAD (Bendrąjį administracinį dokumentą); įrašo į bendrojo laidavimo liudijimą tuos Vykdytojo darbuotojus, kurie konkrečiame muitinės poste vykdys šioje sutartyje numatytus įsipareigojimus ir kurie yra nurodyti šios sutarties priede Nr. 3. Sutarties 3.2.4. punkte nustatoma, kad pildydamas muitinės krovinio deklaraciją muitinės tranzito procedūrai, 50 deklaracijos langelyje kaip Principialą (t. y. procedūros vykdytoją) nurodo asmenį, nurodytą Užsakovo išduotame bendrojo laidavimo liudijime (Latvijos Respublikoje registruotą įmonę – ribotos atsakomybės bendrovę SIA „PI“, reg. Nr. (duomenys neskelbtini), taip pat pateikia deklaraciją muitinės įstaigai. Minėtoje sutartyje taip pat aptartos ir kitos tarpusavio teisės bei pareigos: laidavimo dydis bei jo atšaukimas, tranzito procedūros deklaravimo sąlygos, informavimo apie įvykdytą procedūrą tvarka, tarpusavio atsiskaitymas ir kt. sąlygos.

Sprendime tvirtinama, jog apibendrinus pirmiau paminėtos sutarties, sudarytos tarp Pareiškėjo bei UAB „R1“, nuostatas, taip pat atsižvelgus į Bendrijos muitinės kodekso 5 straipsnio, Muitinės įstatymo 30 straipsnio normas, matyti, kad UAB „R1“ veikė kaip muitinės tarpininkas, t. y. teikė atstovavimo paslaugas veikdamas Pareiškėjo vardu ir jo interesais. Tai, kad minėtas muitinės tarpininkas veikė būtent Pareiškėjo interesais, liudija tai, kad Pareiškėjui buvo atsiskaitoma už jo suteiktą bendrojo laidavimo naudojimą.

Nagrinėjama ginčui yra aktuali muitinės tarpininko paslaugų teikimo sutartis Nr. T-525 (2014-01-24), sudaryta tarp UAB „R1“ ir Latvijos Respublikos bendrovės SIA „EI“. Remiantis šia sutartimi bei gavus pastarosios Latvijos Respublikos bendrovės nurodymą, UAB „R1“, pasinaudodama Pareiškėjo vardu bei garantija įformino ginčo tranzito deklaraciją. Ginčo prekes pagal sutartį Nr. T76 (2016-02-17) gabeno UAB „E2“, kurią pagal sutartį Nr. T76 (2016-02-17) nusamdė SIA „TI“.

Muitinės departamentas, pasisakydamas dėl pirmiau išvardintų ūkio subjektų mokestinės atsakomybės, taip pat dėl šių asmenų galimai neteisėtų ar nusikalstamų veiksmų, sprendime pažymi, kad būtent procedūros vykdytojas, kaip Bendrijos išorinio tranzito procedūrą vykdydantis asmuo, yra atsakingas už skolą muitinei, kuri atsirado dėl šios procedūros nuostatų nesilaikymo. Nurodo, jog LVAT 2013-03-22 nutartyje adm. byloje Nr. A261-453/2013, išnagrinėjęs labai panašų faktinį bei teisinį aplinkybėmis ginčą pagal Pareiškėjo skundą, pasisakė, jog kitų asmenų nusikalstami veiksmai, kurie sukėlė arba galėjo sukelti mokestinių teisinių santykių subjektui mokestinių prievolių atsiradimą, mokesčių įstatymų taikymo prasme nėra reikšmingi, nes šie asmenys nėra atitinkamų mokestinių teisinių santykių subjektai ir jie savo nusikalstamais veiksmais padarė žalą ne valstybės biudžetui, o įmonei, kuriai tenka pareiga vykdyti dėl nusikalstamų veiksmų atsiradusią mokestinę prievolę. Šie tokių asmenų veiksmai mokestinių teisinių santykių subjektui (mokesčio mokėtojui) galėtų sudaryti prielaidas reikalauti iš šių asmenų atlyginti žalą remiantis Civilinio kodekso normomis arba šie asmenys galėtų atsiradusias įmonei mokestines nepriemokas sumokėti valstybės biudžetui už šią įmonę MAĮ 83 str. 3 dalyje nustatyta tvarka (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) 2008-04-03 sprendimas byloje Nr. C-230/06, p. 44, 48–51, LVAT 2008-02-19 nutartis adm. byloje Nr.

A438-59/2008, 2009-04-16 nutartis adm. byloje Nr. A556-521/2009 ir kt.). Taigi, pareiga mokėti mokesčius, atleidimo nuo jų pagrindai bei su tuo susiję klausimai yra reguliuojami mokesčių teisės aktais, todėl baudžiamosios atsakomybės klausimus reglamentuojantys įstatymai šiuo atveju netaikytini ir netrukdo spręsti mokestinius klausimus. Pareiga mokėti mokesčius atsiranda pagal mokesčių įstatymus, o ikiteisminio tyrimo vykdymo faktas, siekiant nustatyti galimus neteisėtų veikų vykdytojus, nelaikytinas priežastimi, kuri koku nors būdu šalintų ar įtakotų procedūros vykdytojo atsakomybę.

Muitinės departamentas, apibendrinęs skundžiamame vietos mokesčių administratoriaus sprendime nustatytas aplinkybes dėl trečiųjų asmenų veiksmų įforminant ginčo tranzito procedūrą bei gabenant prekes, sprendime konstatuoja, kad dokumentinių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima pripažinti skolininkais kitus asmenis vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202–204 straipsniuose numatytais pagrindais, nėra surinkta. Pažymima, kad galimas kitų asmenų pripažinimas skolininkais, jei atitinkami įrodymai bus surinkti baudžiamojoje byloje, Pareiškėjo mokestinei atsakomybei įtakos neturės ir jos nepanaikins, nes, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsniu, jei vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą.

Dėl muito grąžinimo ar atsisakymo išieškoti

Muitinės departamentas sprendime cituoja Muitinės įstatymo 16 str. 2 d. 9 punktą, kuriame numatyta, kad Muitinės departamentas nagrinėja asmenų prašymus ir skundus dėl pavaldžių muitinės įstaigų sprendimų priėmimo arba nepriėmimo. Šio įstatymo 88 straipsnis detalizuoja, jog kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę apskusti: 1) jam tiesiogiai ir individualiai taikomą Muitinės departamento, teritorinės muitinės arba specialiosios muitinės įstaigos sprendimą, susijusį su muitų teisės aktų taikymu; 2) Muitinės departamento, teritorinės muitinės arba specialiosios muitinės įstaigos sprendimo nepriėmimą, jeigu jis kuriai nors iš šių muitinės įstaigų pateikė prašymą priimti sprendimą, susijusį su muitų teisės aktų taikymu, ir per šio įstatymo 31 straipsnio nustatytą laikotarpį negavo sprendimo arba jeigu baigėsi laikas, per kurį toks sprendimas turėjo būti priimtas.

Muitinės departamentas teigia neturintis duomenų, kad toks prašymas būtų buvęs paduotas, taip pat ir iš skundžiamo sprendimo turinio sprendžiantis, kad muito grąžinimo ar atsisakymo išieškoti klausimas nagrinėjamas nebuvo, todėl tai nėra šio ginčo dalykas. Todėl Pareiškėjas turi teisę, vadovaudamasis pirmiau išvardintomis teisės normomis, kreiptis į Vilniaus TM su prašymu priimti sprendimą.

Muitinės departamentas sprendime nurodo atkreipiantis dėmesį į šiam ginčui svarbią aplinkybę, kad prašymas grąžinti arba atsisakyti išieškoti muitus vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 239 straipsniu nėra susijęs su muito įregistravimo bei apskaičiavimo teisingumu ir pagrįstumu. ESTT yra pasisakęs (C-413/96 *Skatteministeriet v Sportgoods A/S*, T-195/97 *Kia Motors Nderland BV and Broekman Motorships BV v Commission of the European Communities*, T-205/99 *Hyper Srl v Commission of the European Communities*), kad kompetencija nuspręsti dėl skolos muitinei tenka valstybėms narėms. Taigi tuo atveju, kai asmuo nesutinka su skola muitinei, jis turi teisę inicijuoti ginčą vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 44 straipsniu. Kitaip tariant, netgi tada, jei mokestinį ginčą nagrinėjusios institucijos pripažįsta, jog skola muitinei buvo įregistruota pagrįstai, mokesčių mokėtojui išlieka teisė paduoti prašymą dėl muito grąžinimo ar atsisakymo išieškoti.

Muitinės departamentas sprendime pažymi, kad muito grąžinimo bei atsisakymo išieškoti procedūrai taikytinos teisės akto, galiojančio atitinkamo prašymo padavimo metu, nuostatos, todėl Pareiškėjas minėtą teisę gali įgyvendinti vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 120–121 straipsniuose nustatyta tvarka.

Pareiškėjas 2017-01-17 skunde nurodo ginčijamą Muitinės departamento sprendimą laikantis nepagrįstu ir neteisėtu, prašo iš dalies panaikinti arba pakeisti dėl toliau nurodytų motyvų.

Dėl Pareiškėjos pripažinimo Bendrijos tranzito procedūros vykdytoju ir skolininku muitinei

Skunde nurodoma, kad Bendrijos muitinės kodekso 4 str. 21 punktas muitinės procedūros vykdytoją apibūdina kaip asmenį, kurio vardu buvo pateikta muitinės deklaracija, arba asmenį, kuriam buvo perduotos su muitinės procedūra susijusios pirmiau minėto asmens teisės ir prievolės. Šio teisės akto 96 str. 1 dalis numato, kad už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako jos vykdytojas. Tame tarpe ir už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą, deramai prižiūrint, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės, bei už nuostatų, susijusių su Bendrijos tranzito procedūra, laikymąsi.

Tvirtinama, jog pagal nurodytąsias Bendrijos muitinės kodekso nuostatas Pareiškėjas nebuvo ir negalėjo būti nebaigtos išorinio Bendrijos tranzito procedūros, įformintos tranzito deklaracija Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) vykdytoju, todėl negali atsakyti už prievolių, susijusių su šia procedūra, įvykdymą, nes Pareiškėjo vardu nebuvo pateikta muitinės deklaracija.

2010-10-18 tarp Pareiškėjo dukterinės bendrovės UAB „P1“ (kodas (duomenys neskelbtini) ir UAB „R1“ (aptariamos tranzito procedūros deklarantas – muitinės tarpininkas) buvo pasirašyta muitinės agentavimo sutartis Nr. 01.1-83, kuria UAB „P1“ pavedė ir įgaliojo UAB „R1“ muitinės postuose: LTVR500 ir LTVR1000, esančiuose Lietuvos Respublikos teritorijoje, vykdyti formalumus, susijusius su muitinės tranzito procedūros įforminimu klientų kroviniams (prekėms), taikant Pareiškėjo išduotą bendrąjį laidavimą Nr. 10LV009999000JVB6 (sutarties 2.1 ir 2.2 punktai). UAB „R1“ teisė naudotis šiuo laidavimu buvo suteikta su sąlyga, kad atitinkama muitinės tranzito procedūros paskirties įstaiga yra Lietuvos Respublikos administracinėje teritorijoje ir kad galimos muitinės skolos dydis neviršys 100000 Lt (vieno šimto tūkstančiu litų, sutarties 3.1.2 punktas).

Iš tranzito deklaracijos Nr. 16LTVR500014E83B71, Pareiškėjo tvirtinimu, matyti, kad šios tranzito procedūros muitinės paskirties įstaiga yra Latvijos Respublikos administracinėje teritorijoje – LV000742 postas. Vilniaus TM aukščiau nurodytame sprendime apskaičiuota skola muitinei (be delspinigių ir baudų) sudaro 284826 Eur, kas beveik 10 kartų viršija UAB „P1“ ir UAB „R1“ pasirašytoje sutartyje nustatytą 100000 Lt arba 28962 Eur skolos ribą. Pasak Pareiškėjo, UAB „R1“, pažeisdama 2010-10-18 muitinės agentavimo sutarties Nr. 01.1-83 nuostatas ir viršydama jai šia sutartimi suteiktus įgaliojimus, neteisėtai nurodė Pareiškėją aptariamos tranzito procedūros vykdytoju ir tokiu būdu suklastojo tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17), įrašydama į ją žinomai neteisingus duomenis apie procedūros vykdytoją.

Skunde nurodoma, jog Bendrijos muitinės kodekso 5 straipsnis apibrėžia atstovavimo instituto realizavimo tvarką, atliekant muitines procedūras. Šios straipsnio 4 dalis numato, kad atstovas privalo pareikšti, kad jis veikia dėl atstovaujamojo asmens interesų, nurodyti, ar jis veikia kaip tiesioginis, ar kaip netiesioginis atstovas, ir turėti įgaliojimus, suteikiančius teisę veikti kaip atstovui. Asmuo, kuris nepareiškia, kad jis veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, arba kuris pareiškia, kad veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, neturėdamas atitinkamų įgaliojimų, laikomas veikiančiu savo vardu ir dėl savo interesų. Tvirtinama, jog aukščiau nurodytos faktinės aplinkybės ir Bendrijos muitinės kodekse numatytas teisinis reguliavimas leidžia pagrįstai teigti, kad UAB „R1“ kaip muitinės tarpininkas turėjo įgaliojimus veikti Pareiškėjo vardu ir jo interesais tik tada, kai įformindavo

tranzito procedūras prekėms, kurios tranzitu buvo vežamos iš dviejų muitinės postų: LTVR500 (Vilniaus oro uostas) ir LTVR1000 (Muitinės sandėlis (duomenys neskelbtini) į kitus Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius muitinės postus ir tik tuo atveju, jei skola muitinei, šias prekes neteisėtai paėmus iš muitinės priežiūros, neviršijo 100000 Lt (28962 Eur).

Nagrinėjamu atveju UAB „R1“ kaip muitinės tarpininkas įformindama tranzito procedūrą prekėms (vandens pypkių tabakas), kurios turėjo būti gabentos į Latvijos Respubliką ir kurių netekimas užtrauktų 284826 Eur skolos muitinės atsiradimą, neturėjo įgaliojimų veikti Pareiškėjo vardu ir jo interesais ir negalėjo į tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) vykdytoju įrašyti Pareiškėją. Užpildžiusi ir muitinei pateikusi nurodytą deklaraciją UAB „R1“ muitinei pareiškė, kad veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, neturėdama tam atitinkamų įgaliojimų, todėl ji laikytina veikusi savo vardu ir dėl savo interesų.

Dėl išdėstyto argumentavimo ir toliau nurodomų papildomų motyvų Pareiškėjas teigia nesutinkantis su skundžiamame sprendime išdėstyta Muitinės departamento pozicija, kad už UAB „R1“, kuri „veikdamas kaip muitinės tarpininkas ir atstovaudamas kitiems asmenims galimai nesilaikė tarpusavio sutarties nuostatų ir veikė ne pagal nustatytus įgaliojimus, atsakomybę turi prisiimti pats Pareiškėjas, o ne muitinė“.

Skunde nesutinkama su Muitinės departamento teiginiu, kad UAB „R1“ „galimai nesilaikė tarpusavio sutarties nuostatų“, nes muitinei yra pateikta nenuginčyta ir 2016-02-17, t. y. aptariamoms tranzito procedūros įforminimo dieną galiojusi 2010-10-18 muitinės agentavimo sutartis Nr. 01.1-83, kurioje yra aiškiai aptarti atvejai, kada muitinės tarpininkas turi įgaliojimus ir gali veikti Pareiškėjo vardu.

Pareiškėjo nuomone, Bendrijos muitinės kodekso normos aiškiai atskiria atstovaujamojo ir atstovo atsakomybės atvejus: asmuo, kuris nepareiškia, kad jis veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, arba kuris pareiškia, kad veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, neturėdamas tam atitinkamų įgaliojimų, laikomas veikiančiu savo vardu ir dėl savo interesų. Todėl Pareiškėjui nesuprantama, kodėl ir kuo remiantis Muitinės departamentas tvirtina, kad atsakomybę už UAB „R1“ veiksmus, kuriuos ji atliko savo vardu ir dėl savo interesų, turi prisiimti Pareiškėjas.

Skunde pažymima, kad negali būti laikomas tinkamu argumentu sprendime cituojamas LVAT sprendimas adm. byloje Nr. A15-1421/2005, nes šioje byloje nebuvo ginčo dėl to, ar muitinės tarpininkas turėjo įgaliojimus veikti ir veikė muitinės procedūros vykdytojo vardu.

Nurodoma, jog nėra aišku, kuo remdamasis Muitinės departamentas net keliose sprendimo vietose sprendžia dėl galimos pačios muitinės atsakomybės (sprendimo 3 lapo 4 pastraipa, 4 lapo 2 pastraipa), tačiau nevertina UAB „R1“, kaip atsakingo prieš muitinę asmens, nors pagal Bendrijos muitinės kodekso normas būtent UAB „R1“ nagrinėjamoje situacijoje turi būti pripažinta muitinės skolininku.

Skunde atkreipiamas dėmesys į Bendrijos muitinės kodekso 201 str. 3 d. 2 įtrauką, kuri numato, kad skolininku muitinei laikomas asmuo, kuris dalyvavo neteisėtai paimant prekes iš muitinės priežiūros ir žinojęs arba, yra pagrindo manyti, turėjęs žinoti, kad prekės paimamos iš muitinės priežiūros. Teigiama, jog toliau nurodomos faktinės aplinkybės patvirtina, kad UAB „R1“, įformindama aptariamą tranzito procedūrą, ne tik veikė išimtinai tik savo vardu, bet dalyvavo neteisėtame prekių paėmime iš muitinės priežiūros.

UAB „R1“ pateikė Pareiškėjui 2016-04-05 paaiškinimą, kuriame nurodė, kad aptariamą tranzito procedūrą prekėms – vandens pypkių tabakui, ji įformino pagal užsakovo (ekspeditoriaus) SIA „E1“, kodas (duomenys neskelbtini), adresas: (duomenys neskelbtini), užsakymą. Užsakymas buvo gautas elektroniniu paštu nuo T. L. ir jame buvo nurodytas vežėjas UAB „E2“ bei transporto priemonės valstybinis Nr. (duomenys neskelbtini). Po

prekių pakrovimo UAB „R1“ parengė ir pateikė muitinės įstaigai tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71. Prekės buvo išleistos užplombuotos, vairuotojui perduotas T1, parengtas CMR ir *Invoice / Packing*. Kartu su paaiškinimu UAB „R1“ pateikė visus paaiškiniame nurodytas aplinkybes patvirtinančius dokumentus: sutartį Nr. T-76, sudarytą tarp SIA „T1“ ir UAB „E2“ dėl tranzito prekės – vandens pypkių tabako, gabenimo į Uteną, (duomenys neskelbtini), UAB „R1“ užpildytus CMR. Šių dviejų dokumentų duomenys, Pareiškėjo tvirtinimu, neginčijamai patvirtina, jog UAB „R1“, įformindama tranzito procedūrą, žinojo tiek apie tikrąjį prekių vežėją, tiek apie numatomą prekių vežimo maršrutą, tačiau šiuos duomenis nuo muitinės nuslėpė ir pateiktoje tranzito deklaracijoje jų tyčia nenurodė. Deklaracijoje Nr. 16LTVR500014E83B71 vežėju nepagrįstai ir neteisėtai buvo nurodytas Pareiškėjas, paskirties įstaiga – muitinės postas Latvijos Respublikos teritorijoje, galutinis gavėjas – Kazachstane *Almaty* mieste esanti bendrovė.

Skunde akcentuojama ir tai, kad Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 199 straipsnis nustato, kad už tranzito deklaracijoje, kuri buvo pateikta muitinės įstaigai naudojantis elektroninio duomenų apdorojimo priemonėmis, nurodytos informacijos teisingumą atsako deklarantas, šiuo atveju UAB „R1“. Tvirtinama, jog nurodytų aplinkybių neįvertino nei Vilniaus TM, nei Muitinės departamentas, todėl jų sprendimai muitinės skolininku nepripažinti UAB „R1“ laikytini nepagrįstais ir neteisėtais.

Dėl trečiųjų asmenų atsakomybės prieš muitinę

Pareiškėjas nurodo nesutinkantis su skundžiamame sprendime padaryta išvada, kad „dokumentinių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima pripažinti skolininkais kitus asmenis, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202–204 straipsniuose nurodytais pagrindais, nėra surinkta“. Remdamasis šia išvada, Muitinės departamentas sutiko su Vilniaus TM sprendimu muitinės skolininku pripažinti Pareiškėją, o ne kitus asmenis: SIA „T1“, T. L. bei UAB „E2“. Pareiškėjo tvirtinimu, tokia išvada prieštarauja Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnyje numatytam teisiniam reguliavimui bei nustatytoms faktinėms aplinkybėms, kurios yra patvirtintos surinktais dokumentais.

Skunde atkreipiamas dėmesys į Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio aiškinimo ir taikymo taisykles. Šis straipsnis numato, kad importo skola muitinei atsiranda neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes. Skola muitinei atsiranda prekių paėmimo iš muitinės priežiūros momentu. Skolininkais laikomi: asmuo, paėmęs prekes iš muitinės priežiūros (1 įtrauka), bet kurie asmenys, dalyvavę taip paimant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės paimamos iš muitinės priežiūros (2 įtrauka), bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo paimtos iš muitinės priežiūros (3 įtrauka), ir atitinkamais atvejais asmuo, turėjęs vykdyti prievoles, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu arba su prekėms įformintos muitinės procedūros taikymu (4 įtrauka).

Pasak Pareiškėjo, tinkamai aiškinant šią teisės normą, konstatuotina, kad tuo atveju, jei iš muitinės priežiūros buvo neteisėtai paimtos importo muitais apmokestinamos prekės, skolininkais pirmiausiai laikomi šią veiką padarę asmenys; antra – asmenys, kurie dalyvavo šioje veikoje ir žinojo arba turėjo žinoti, kokios prekės yra paimamos; ir, trečia, asmenys įsigiję neteisėtai paimtas prekes. Kartu su pirmų trijų kategorijų asmenimis muitinės procedūros vykdytojas gali būti pripažintas skolininku ne visais, bet tik tais atvejais, kai nustatoma, jog tranzito procedūra vykdytojo vardu buvo įforminta teisėtai ir vykdytojas, nesant jo kaltės ir nepaisant kitų asmenų neteisėtos veikos, yra atsakingas už atsiradusią skolą muitinei.

Skunde nurodoma, jog Pareiškėjo atlikto patikrinimo, kurio medžiaga buvo perduota Vilniaus TM kartu su 2016-04-29 raštu, tiek pačios muitinės atlikto tyrimo metu buvo

nustatyti konkretūs fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys skolininkų muitinei apibrėžimą, nurodytą Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 d. 1–2 įtraukose. Neginčijamai nustatyta, kas, kur ir kokiomis aplinkybėmis paėmė iš muitinės priežiūros tranzitu gabentas prekes. Savo pranešime, adresuotame Pareiškėjui, UAB „E2“ nurodo, kad prekės, kurios į jos sunkvežimį buvo pakrautos ir muitinės pareigūno užplombuotos adresu: (duomenys neskelbtini), esančiame UAB „R1“ sandėlyje, (duomenys neskelbtini) esančiame sandėlyje priėmė SIA „TI“ atstovas T. L. . Jis nurodė, kad tolimesnę krovinių gabenimo procedūrą atliks SIA „TI“ ir paėmė visą su prekėmis susijusią dokumentaciją. Šias aplinkybes savo 2016-09-22 sprendime Nr. 18KP-17-584 konstatavo ir Vilniaus TM. Todėl Pareiškėjui yra nesuprantama, kokių dar „dokumentinių įrodymų“ trūksta muitinei tam, kad konstatuoti, jog SIA „TI“ ir T. L. yra tie asmenys, kurie neteisėtai paėmė prekes iš muitinės priežiūros ir todėl atsako prieš muitinę pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 d. 1 įtrauką.

Tvirtinama, jog apie tai, kad UAB „R1“ laikytina muitinės skolininke ne tik todėl, kad įformindama aptariamą tranzito procedūrą veikė išimtinai tik savo vardu ir savo interesais, bet ir pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 d. 2 įtrauką, buvo argumentuota aukščiau. Tačiau faktinės aplinkybės, kurios yra nustatytos konkrečiais dokumentais, leidžia pagrįstai teigti, kad ir UAB „E2“ yra tas asmuo, kuris dalyvavo neteisėtai paimant prekes ir žinojo arba, yra pagrindo manyti, turėjo žinoti, kad prekės neteisėtai paimamos iš muitinės priežiūros.

Vilniaus TM atlikto tyrimo duomenimis, UAB „E2“ vilkiko *Iveco Cargo*, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), vairuotojas buvo informuotas, kad veža prekes pagal tranzito deklaraciją, dalyvavo plombuojant transporto priemonę muitinės plomba, jam buvo perduota T1 deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 ir CMR važtaraštis Nr. AZ 2021978 (2016-02-17), kurį jis pasirašė ir kuris patvirtina tarp UAB „E2“ ir UAB „R1“ sudarytos tarptautinės krovinių vežimo keliais sutarties faktą. Be to, UAB „E2“ vairuotojas dalyvavo Utenos mieste nuimant muitinės plombą ne muitinės pareigūnui, bet SIA „TI“ atstovui T. L. ir iškraunant tranzitines prekes ne muitinės paskirties įtaigoje, bet Utenos mieste esančiame sandėlyje.

Šios aplinkybės, Pareiškėjo tvirtinimu, įrodo, kad UAB „E2“ ir jos vairuotojas negalėjo nežinoti, kad dalyvauja neteisėtai paimant prekes iš muitinės priežiūros, kas šią bendrovę daro muitinės skolininku pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 d. 2 įtrauką. Pasak Pareiškėjo, akcentuotina ir tai, kad pagal Bendrijos muitinės kodekso 96 str. 2 dalies nuostatas tranzitu gabentų prekių vežėjas UAB „E2“ taip pat laikytinas skolininku muitinei, nes atsako už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą ir už deramą priežiūrą, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės.

Skunde teigiama, jog pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 d. 4 įtrauką Pareiškėjas būtų atsakingas tik tada, kai iš muitinės priežiūros paimtos prekės būtų vežamos pagal UAB „R1“ teisėtai įformintą tranzito deklaraciją, t. y. iš muitinės postų LTVR500 arba LTVR1000 (išvykimo įstaiga) į kitus Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius muitinės postus (paskirties įstaigas), ir teisingai apskaičiuotos skolos muitinei suma neviršytų 28962 Eur.

Dėl Pareiškėjo santykių su kitais ūkio subjektais ir muitine

Skundžiamame sprendime nurodoma, kad „Pareiškėjas sutartiniuose santykiuose su UAB „R1“, taip pat ir su kitais ūkio subjektais, besinaudojančiais Pareiškėjo bendrojo laidavimo liudijimu, privalėjo sukurti tokią priežiūros sistemą, kuri būtų leidusi Pareiškėjui tinkamai kontroliuoti jo vardu įforminamas muitinės procedūras. Tokia pareiga tenka išimtinai Pareiškėjui, kuris privalo ir prisiimti atitinkamą riziką dėl verslo partnerių nesąžiningo ir aplaidumo“. Skunde pažymima, jog Pareiškėjas, įvertinęs išorinio tranzito procedūros įforminimo tvarką, prekių į tranzitą išleidimo momentą ir tranzito procedūros

vidutinės trukmės laiką, sukūrė ir įgyvendina sistemą, kuri skirta apsaugoti jo turtinius interesus verslo santykiuose su muitinės tarpininkais.

Nurodoma, jog Pareiškėjas pasirašo agentavimo sutartis su muitinės tarpininkais ir už sulygtą užmokestį suteikia jiems teisę naudotis turimu atleidimu nuo prievolės pateikti garantiją tranzitu gabenant prekes (perduoda prisijungimo prie įregistruotos garantijos duomenų kodus). Prieš pasirašant agentavimo sutartį Pareiškėjas analizuoja būsimo verslo partnerio – muitinės tarpininko veiklos rezultatus, vietą, kurią jis užima šiame rinkos segmente, reputaciją (ar nėra padaręs didelių ar pasikartojančių muitinės ar mokesčių teisės aktų pažeidimų), tarpininko kontrahentus, finansinę būklę ir t. t. Po atlikto įvertinimo priimamas sprendimas dėl bendradarbiavimo ir jo sąlygų – teritorijos, kurioje tarpininkas galės naudotis Pareiškėjo turimu atleidimu nuo prievolės pateikti garantiją ir maksimalios garantijos (galimos skolos muitinei) sumos. Maksimali galimos skolos muitinei suma ir yra ta rizika, kurią Pareiškėjas prisiima dėl verslo partnerių galimo nesąžiningo ir aplaidumo. Pasirašius su muitinės tarpininku agentavimo sutartį ir suteikus jam prisijungimo prie įregistruotos garantijos duomenų kodus, Pareiškėjas per jo naudojamą kompiuterinę programą nuolat atlieką tarpininko veiklos stebėseną. Programos duomenys leidžia matyti, kokiam teritorinės muitinės poste tarpininkas, informindamas tranzito procedūrą, pateikia deklaraciją ir muitinės nustatytos garantijos (galimos skolos muitinei) dydį. Šie du kriterijai leidžia Pareiškėjui patikrinti, ar muitinės tarpininkas veikia jam suteiktų įgaliojimų ribose ir prireikus sustabdyti garantijos galiojimą.

Aprašyta kontrolės sistema, Pareiškėjo tvirtinimu, buvo sukurta atsižvelgus į egzistuojančią išorinio tranzito procedūros įforminimo tvarką, kurią nustato Bendrijos muitinės kodeksas, kuris nustato teises ir pareigas ne tik šios procedūros deklarantui, vykdytojui, garantui ir prekių vežėjui, bet ir pačiai muitinei.

Bendrijos muitinės kodekso 94 straipsnyje iš tranzito procedūros vykdytojo reikalaujama pateikti garantiją, užtikrinančią, kad bus sumokėta skola muitinei ar kiti privalomieji mokėjimai, galintys atsirasti dėl atitinkamų prekių. Prekių išleidimo tranzitui metu muitas ir kiti prekėms taikomi mokesčiai laikinai atidedami, remiantis nustatyta garantijos suma, kuri vykdytojo sąskaitoje muitinės yra „blokuojama“ („užšaldoma“). Galimos skolos muitinei sumokėjimą užtikrinanti garantija yra būtina prekių vežimo tranzitu sąlyga. Šio kodekso 192 straipsnis numato muitinės imperatyvią pareigą tais atvejais, kai garantija yra privaloma, nustatyti vykdytojo teiktinos garantijos dydį, kuris lygus: tiksliai atitinkamos skolos muitinei arba kelių tokių skolų dydžiui, jeigu tą dydį įmanoma patikimai nustatyti tuo metu, kai reikalaujama pateikti garantiją, kitais atvejais – muitinės apytiksliai apskaičiuotam didžiausiam atsiradusios arba galinčios atsirasti skolos muitinei arba kelių tokių skolų dydžiui. Nustačiusi, kad pateikta garantija neužtikrina arba kad jos patikimumo arba dydžio nebepakanka užtikrinti, jog skola muitinei bus sumokėta per nustatytą laikotarpį, muitinė reikalauja, kad nurodytas asmuo savo nuožiūra pateiktų papildomą garantiją arba pakeistų anksčiau pateiktąją garantiją nauja (198 straipsnis). Jei garantijos suma nepakankama, išvykimo muitinės įstaiga negali išleisti prekių tranzitui, negavusi garantijos dėl visos galimos skolos (muitinei) sumos. Jei priėmus muitinės deklaraciją atsiranda skola muitinei, deklaracijoje nurodytos prekės neišleidžiamos iki tol, kol skola nesumokama arba nepateikiama reikalinga garantija (74 str. 1 dalis). Šios Bendrijos muitinės kodekso nuostatos, Pareiškėjo tvirtinimu, yra imperatyvios muitinės pareigų atžvilgiu.

Skunde tvirtinama, jog Pareiškėjo sukurta kontrolės sistema gali veikti tik tuo atveju, jei muitinės organai tinkamai atlieka jiems Bendrijos muitinės kodekso pavestas pareigas tiksliai nustatyti garantijos sumą. Pareiškėjas gali tikėtis nesąžiningumo ir aplaidumo iš savo verslo partnerių, tačiau negali tikėtis to iš muitinės. Neįmanoma sukurti verslą apsaugančios sistemos, esant nesąžiningoms ir / ar aplaidžioms valstybės institucijoms.

Nurodoma, jog nagrinėjama atveju UAB „R1“ turėjo įgaliojimus naudotis Pareiškėjo turimu atleidimu nuo prievolės pateikti garantiją tik tada, kai tranzitas vyksta Lietuvos Respublikos teritorijoje, o maksimali muitinės nustatyta garantija neviršija 28962 Eur. UAB „R1“ 2016-02-17 įformino tranzito procedūrą, pateikdama Vilniaus TM deklaraciją Nr. 16LTVR500014L83B71. Vadovaujantis prekių (vandens pypkių tabakas) važtaraščiais (invoice / packing list) Nr. NH 1701 ir AND 1713, buvo apskaičiuota ir muitinės nustatyta tiksliai 9000 Eur galima skola muitinei. Šiai sumai buvo panaudota Pareiškėjo garantija Nr. 15LV0099990033566. Muitinės įstaiga nesuabejojo panaudotos garantijos patikimumu ir / ar dydžiu, t. y. įsitikino, kad šios garantijos suma padengtų visų mokesčių skolą, jei muitinės procedūra nebūtų užbaigta ir išleido nurodytas prekes į tranzitą.

Pagal kompiuterinės programos duomenis Pareiškėjas matė, kad 2016-02-17 tranzito procedūrai Vilniaus TM poste LTVR5000 pagal deklaraciją T1 MRN16LTVR500014E83B71 buvo panaudota Pareiškėjo garantija Nr. 15LV0099990033566 9000 Eur dydžio. Šis dydis nesukėlė Pareiškėjui jokių įtarimų, nes neviršijo tiek UAB „R1“ nustatytos maksimalios garantijos sumos, tiek su bendrovės ekonomine veikla paprastai susijusios rizikos. Kadangi tranzito procedūra užbaigta nebuvo, o prekės Utenos mieste trečiųjų asmenų buvo neteisėtai paimitos iš muitinės priežiūros, Vilniaus TM apskaičiavo importo muitų ir kitų mokesčių skolą, tačiau ne 9000, bet 284826 Eur dydžio. Jei tokia skola būtų muitinės nustatyta 2016-02-17 deklaracijoje T1 MRN 16LTVR500014E83B71, Pareiškėjas nedelsdamas pamatytų tai savo kompiuterinėje programoje ir sustabdytų garantijos panaudojimą, dėl ko prekės nebūtų išleistos į tranzitą ir tranzito procedūra neįvyktų.

Šios aplinkybės, Pareiškėjo tvirtinimu, leidžia pagrįstai teigti, kad skola muitinei, kuri viršija 9000 Eur, atsirado dėl Vilniaus TM pareigūnų aplaidžių veiksmų nustatant garantijos dydį, kuriais buvo pažeistos Bendrijos muitinės kodekso 192 ir 198 straipsnių nuostatos. Pareiškėjas negali prisiimti atsakomybės už pačios muitinės aplaidžius ir neteisėtus veiksmus, o muitinė negali įgyti teisės reikalauti iš Pareiškėjo skolos, viršijančios 9000 Eur sumą, nes taip yra pažeidžiamos ne tik nurodytos teisės normos, bet ir vienas pagrindinių teisinės valstybės principų – iš teisės pažeidimo teisė neatsiranda (*ex injuria jus non oritur*). Tokios pozicijos, Pareiškėjo teigimu, laikomasi ir ESTT formuojamoje praktikoje (ESTT 2012-03-22 sprendimas byloje C-506/09).

Vadovaudamasis išdėstytu, Sąjungos muitinės kodekso 44 straipsniu, MAĮ 152 str. 2 dalimi, 155 str. 4 d. 3 ir 4 punktais, Pareiškėjas prašo panaikinti Muitinės departamento 2016-12-28 sprendimo Nr. 1A-438 dalį, kurioje Pareiškėjas pripažintas skolininku muitinei ir jam skirta 28483 Eur bauda, arba iš dalies pakeisti Muitinės departamento 2016-12-28 sprendimą Nr. 1A-438 ir nustatyti, kad už neįvykdytą muitinio tranzito procedūrą, vykdytą pagal tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17), Pareiškėjui atsirado mokestinė prievolė, kurios dydis 9000 Eur.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, išnagrinėjusi mokesčio ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, Muitinės departamento 2016-12-21 sprendimas Nr. 1A-438 naikintinas ir Pareiškėjo skundas perduotinas Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas šioje byloje yra kilęs dėl Pareiškėjo pripažinimo skolininku muitinei mokesčių administratoriui konstatavus, kad Pareiškėjas, būdamas tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) vykdytojas, netinkamai įvykdė prievolės, susijusias su tranzito procedūros užbaigimu (nepristačius gabentų prekių paskirties muitinės įstaigai). Pažymėtina, kad Pareiškėjas savo skunde neišdėstė argumentų ir nepareiškė reikalavimų dėl ginče aptariamų prekių muitinės vertės nustatymo bei aritmetinio mokesčių bei su jais susijusių delspinigių ir baudos sumų

apskaičiavimo. Pareiškėjo atstovas ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu patvirtino, jog Pareiškėjas nurodytoje dalyje mokesčių administratoriaus sprendimo neginčija. Pareiškėjo skunde išdėstyti reikalavimai apsprendžia šio mokestinio ginčo ribas, todėl Komisija nagrinėja ginčą jo ribose, nevertina ginčijamo mokesčių administratoriaus sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo toje dalyje, dėl kurios mokestinis ginčas nevyksta.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjas Vilniaus TM krovinių poste „Paneriai“ Bendrijos / bendrajai tranzito procedūrai įformino T1 deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17), pagal kurią tranzitu per Bendrijos teritoriją buvo gabenamas kroviny – vandens pypkių tabakas (113 pakuočių, bruto svoris – 3450 kg). Krovinio paskirties muitinės įstaiga – Latvijos Respublikos muitinės *Rezeknes* MKP (LV000742) postas, tranzito procedūros užbaigimo terminas – 2016-02-24. Vilniaus TM, nustatyta tvarka negavusi patvirtinimo apie prekės pateikimą paskirties muitinės įstaigai, pradėjo tyrimą, kurį atlikusi konstatavo, kad muitinio tranzito procedūra, vykdyta pagal deklaraciją T1 Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17), yra nebaigta ir procedūros vykdytojo įsipareigojimai, numatyti Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnyje, neįvykdyti. Vadovaudamasi nurodytojo straipsnio 1 dalimi, pagal kurią už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako tranzito procedūros vykdytojas, Vilniaus TM savo sprendime Pareiškėją pripažino skolininku muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 d. 4 įtrauką bei įregistravo jam mokestinę prievolę.

Pareiškėjas nesutinka su muitinės pozicija ir, ginčydamas Muitinės departamento 2016-12-21 sprendimą Nr. 1A-438, skunde bei ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu laikosi pozicijos, jog jis negali atsakyti už prievolių, susijusių su ginče aptariama tranzito procedūra, tinkamą įvykdymą. Atsižvelgiant į tai, jog UAB „R1“ kaip muitinės tarpininkė veikė viršydama 2010-10-18 muitinės agentavimo sutartimi Nr. 01.1-83 jai suteiktus įgaliojimus ir todėl neteisėtai nurodė Pareiškėją aptariamą tranzito procedūros vykdytoju, būtent ši įmonė, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 5 str. 4 dalimi, laikytina veikusia savo vardu ir dėl savo interesų. Pareiškėjas skunde teigia nurodantis faktines aplinkybes, patvirtinančias, jog UAB „R1“ bei kiti konkretūs tretieji asmenys dalyvavo neteisėtame prekių paėmime iš muitinės priežiūros ir todėl būtent šie asmenys, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio nuostatomis, pripažintini skolininkais muitinei.

Teisingam šio mokestinio ginčo išnagrinėjimui yra aktualios išorinio tranzito procedūrą reglamentuojančios Bendrijos muitinės kodekso nuostatos, galiojusios šios procedūros įforminimo metu. Pagal šio kodekso 91 str. 1 d. a punktą taikant išorinio tranzito procedūrą iš vienos Bendrijos muitų teritorijos vietos į kitą gali būti gabenamos ne Bendrijos prekės, kurios neapmokestinamos importo muitais bei kitais privalomaisiais mokėjimais ir kurioms netaikomos prekybos politikos priemonės. Pagal 92 str. 1 dalį išorinio tranzito procedūra baigiama ir jos vykdytojo įsipareigojimai įvykdomi, kai prekės, kurioms buvo įforminta procedūra, ir atitinkami dokumentai pateikiami paskirties muitinės įstaigai, vadovaujantis atitinkamos procedūros nuostatomis. Remiantis Bendrijos muitinės kodekso 96 str. 1 dalimi, už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako jos vykdytojas. Jis atsako už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą, deramai prižiūrint, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės bei už nuostatų, susijusių su Bendrijos tranzito procedūra, laikymąsi. Pagal nurodytojo straipsnio 2 dalį nepaisant 1 dalyje nustatytų tranzito procedūros vykdytojo prievolių, prekių vežėjas arba gavėjas, priėmęs prekes ir žinantis, kad jos gabenamos taikant Bendrijos tranzito procedūrą, taip pat atsako už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą ir už deramą priežiūrą, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės.

Nagrinėjamo mokestinio ginčo atveju mokesčių administratorius, Komisijos vertinimu, teisingai nustatė, kad Pareiškėjas buvo ginče aptariamą tranzito procedūros pagal

deklaraciją T1 Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17) vykdytojas, tuo tarpu Pareiškėjo skunde išdėstyti argumentai dėl to, jog pagal Bendrijos muitinės kodekso 4 str. 21 punktą ir 96 str. 1 dalį Pareiškėjas nebuvo ir negalėjo būti nebaigtos išorinio Bendrijos tranzito procedūros, įformintos nurodyta tranzito deklaracija vykdytoju, todėl negali atsakyti už prievolių, susijusių su šia procedūra, įvykdymą, nes Pareiškėjo vardu nebuvo pateikta muitinės deklaracija, yra nepagrįsti. Iš bylos medžiagos matyti, jog ginče aptariamoje tranzito deklaracijoje (50 deklaracijos laukelis) procedūros vykdytoju nurodytas būtent Pareiškėjas, o pagal Pareiškėjo skunde minimą Bendrijos muitinės kodekso 4 str. 21 punktą muitinės procedūros vykdytojas, visų pirma, apibūdinamas kaip asmuo, *kurio vardu buvo pateikta muitinės deklaracija*, arba asmuo, kuriam buvo perduotos su muitinės procedūra susijusios pirmiau minėtos asmens teisės ir prievolės.

Tačiau iš bylos medžiagos taip pat matyti, jog ginče aptariamą tranzito deklaraciją Pareiškėjo vardu užpildė ir pateikė UAB „R1“, veikusi tarp Pareiškėjo dukterinės įmonės UAB „P1“ ir UAB „R1“ 2010-10-18 pasirašytos muitinės agentavimo sutarties Nr. 01.1-83 pagrindu. Pažymėtina, jog tinkamo atstovavimo atliekant muitinės procedūras sąlygos nustatytos Bendrijos muitinės kodekso 5 straipsnyje, pagal kurio 1 dalį kiekvienas asmuo, laikydamasis 64 str. 2 dalyje nustatytų sąlygų ir vadovaudamasis nuostatomis, priimtomis įgyvendinant 243 str. 2 dalies (b) punktą, gali paskirti savo atstovą, įgaliotą atstovauti jam muitinėje atliekant muitinės veiklos taisyklių nustatytus veiksmus ir formalumus. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 5 str. 2 dalies pirmos pastraipos pirmą įtrauką šis atstovavimas gali būti tiesioginis, kai atstovas veikia kito asmens vardu ir dėl jo interesų. Pagal nurodytojo straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos antrą įtrauką atstovavimas gali būti ir netiesioginis, kai atstovas veikia savo vardu, bet dėl kito asmens interesų. Tačiau, norint daryti prielaidą, kad ūkio subjektas, atlikdamas muitinės veiklos taisyklių nustatytus veiksmus ir formalumus, tikrai veikė kaip atstovas, turi būti įvykdytos Bendrijos muitinės kodekso 5 straipsnyje nustatytos sąlygos, ypač laikomasi pareiškimo principo pagal Bendrijos muitinės kodekso 5 str. 4 dalies pirmą pastraipą. Joje nustatyta, kad atstovas privalo pareikšti, kad jis veikia dėl atstovaujamojo asmens interesų, nurodyti, ar jis veikia kaip tiesioginis, ar kaip netiesioginis atstovas, ir turėti įgaliojimus, suteikiančius teisę veikti kaip atstovui. Bendrijos muitinės kodekso 5 str. 4 dalies antroje pastraipoje paaiškinama, jog tuo atveju, kai atstovas šių pareiškimų nepadarė (asmuo, kuris nepareikšia, kad jis veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, arba kuris pareikšia, kad veikia kito asmens vardu arba dėl jo interesų, neturėdamas atitinkamų įgaliojimų), laikomas veikiančiu savo vardu ir dėl savo interesų (šiuo klausimu žr. generalinės advokatės išvados, pateiktos 2010-12-16 byloje C-78/10 *Berel* ir kt., 53–54 punktus).

Nagrinėjamo ginčo atveju būtent aplinkybę, jog UAB „R1“, įformindama ginče aptariamą tranzito deklaraciją Pareiškėjo vardu ir pateikdama ją muitinės įstaigai, viršijo jai 2010-10-18 muitinės agentavimo sutartyje Nr. 01.1-83 suteiktus įgaliojimus veikti Pareiškėjo vardu ir todėl laikytina veikusia savo vardu ir dėl savo interesų, įrodinėja Pareiškėjas. Tačiau Muitinės departamentas ginčijamame sprendime, Komisijos vertinimu, nepagrįstai šių Pareiškėjo skunde bei jo atstovo ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu akcentuojamų aplinkybių nesiaiškino ir jų nevertino, apsiribodamas abstrakčiu teiginiu, jog dėl tos aplinkybės, kad UAB „R1“, veikdama kaip muitinės tarpininkė ir atstovaudama kitiems asmenims, galimai nesilaikė tarpusavio sutarties nuostatų ir veikė ne pagal nustatytus įgaliojimus, atsakomybę turi prisiimti pats Pareiškėjas, o ne muitinė. Konstatavęs šią aplinkybę bei vadovaudamasis Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 1 dalimi, nustatančia, kad importo skola muitinei atsiranda neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes, minėto straipsnio 3 dalies 4 įtrauka, pagal kurią skolininkais laikomi asmenys, turėję vykdyti prievoles, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu arba su

prekėms įformintos muitinės procedūros taikymu, pripažino Pareiškėją skolininku muitinei pagal nurodytą Bendrijos muitinės kodekso normą (203 str. 3 dalies 4 įtrauką).

Komisija pažymi, jog, jos vertinimu, Muitinės departamentas ginčo situacijoje netinkamai aiškino ir taikė Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias importo skolos muitinei atsiradimą neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes (ginčo šalys neginčija, jog pagal tranzito deklaraciją gabentų prekių nepateikimas muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir šiai prekei įformintos muitinės procedūros neužbaigimas laikytinas neteisėtu šių prekių paėmimu iš muitinės priežiūros, lėmusiu importo skolos muitinei atsiradimą), ypač šio straipsnio 3 dalį, pagal kurią skolininkais neteisėto prekių paėmimo iš muitinės priežiūros atveju laikomi: asmuo, paėmęs prekes iš muitinės priežiūros (1 įtrauka), bet kurie asmenys, dalyvavę taip paimant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės paimamos iš muitinės priežiūros (2 įtrauka), bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo paimtos iš muitinės priežiūros (3 įtrauka), ir atitinkamais atvejais asmuo, turėjęs vykdyti prievoles, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu arba su prekėms įformintos muitinės procedūros taikymu (4 įtrauka). Taigi, nurodytoji Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 dalis įtvirtina solidarią kelių asmenų atsakomybę už importo skolos muitinei atsiradimą, o Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsnis, įtvirtinantis solidarumo principą, reglamentuoja, jog jeigu vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą. Tačiau nagrinėjamu atveju iš Vilniaus TM sprendimo turinio (sprendimo 4 psl. 5 pastraipa) matyti, jog mokesčių administratorius pasirinko lengviausią galimą asmens pripažinimo skolininku variantą – *atlikto tyrimo metu nenustatęs asmenų, kurie turėtų būti skolininkais muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 dalies 1–3 įtraukas*, tačiau nustatęs asmenį, kuris atitinkamais atvejais turėjo vykdyti prievoles, susijusias su prekei įformintos muitinės procedūros taikymu, t. y. asmenį, nurodytą Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 dalies 4 įtraukoje – tranzito procedūros vykdytoją Pareiškėją, būtent jį pripažino skolininku muitinei, o Muitinės departamentas ginčijamame sprendime pritarė tokiai vietos mokesčių administratoriaus pozicijai.

Nagrinėjamo mokestinio ginčo atveju, Komisijos nuomone, išvados dėl Pareiškėjo pripažinimo skolininku muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 dalies nuostatos padarytos tiriant tik konkrečią vieno bendraskolio – Pareiškėjo situaciją, išsamiai ir visapusiškai neįvertinus ir nepasisakius dėl Pareiškėjo akcentuojamų aplinkybių, jog jo atstovė UAB „R1“ ginčo situacijoje neveikė kaip teisėta atstovė, nes veikė viršydama jai suteiktų įgaliojimų ribas, jog yra žinomi asmenys, kurie dalyvavo deklaruoju, gabenant ir netgi paimant iš muitinės priežiūros ginče aptariamą prekes ir kurie turėtų būti pripažinti solidariai atsakančiais skolininkais muitinei už importo skolą muitinei, atsiradusią neteisėtai paėmus prekes iš muitinės priežiūros. Iš tiesų, iš bylos medžiagos matyti, jog pagal 2010-10-18 pasirašytą muitinės agentavimo sutartį Nr. 01.1-83 UAB „P1“ pavedė ir įgaliojo UAB „R1“ muitinės postuose: LTVR500 ir LTVR1000, esančiuose Lietuvos Respublikos teritorijoje, vykdyti formalumus, susijusius su muitinės tranzito procedūros įforminimu klientų kroviniams (prekėms), taikant Pareiškėjo išduotą bendrąjį laidavimą Nr. 10LV009999000JVB6, UAB „R1“ teisė naudotis šiuo laidavimu buvo suteikta su sąlyga, kad atitinkama muitinės tranzito procedūros paskirties įstaiga yra Lietuvos Respublikos administracinėje teritorijoje ir kad galimos muitinės skolos dydis neviršys 100000 Lt (sutarties 2.1, 2.2, 3.1.2 punktai). Iš ginčo tranzito deklaracijos Nr. 16LTVR500014E83B71 matyti, kad šios tranzito procedūros muitinės paskirties įstaiga yra Latvijos Respublikos teritorijoje – LV000742 postas, Vilniaus TM sprendime apskaičiuota skola muitinei sudaro 284826 Eur ir gerokai viršija muitinės agentavimo sutartyje nustatytą 100000 Lt (28962 Eur) skolos ribą. Taigi, atsižvelgiant į šias aplinkybes, sutiktina su Pareiškėjo skunde išdėstyta

pozicija, jog UAB „R1“ kaip muitinės tarpininkas turėjo įgaliojimus veikti Pareiškėjo vardu ir jo interesais tik tada, kai įformindavo tranzito procedūras prekėms, kurios tranzitu buvo vežamos iš dviejų muitinės postų: LTVR500 (Vilniaus oro uostas) ir LTVR1000 (Muitinės sandėlis Vilniaus m. Graičiūnų gatvėje) į kitus Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius muitinės postus ir tik tuo atveju, jei skola muitinei, šias prekes neteisėtai paėmus iš muitinės priežiūros, neviršijo 100000 Lt (28962 Eur). Ginče nagrinėjamos tranzito deklaracijos įforminimo atveju, atsižvelgiant į aukščiau šiame sprendime išdėstytas Bendrijos muitinės kodekso 5 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias, kaip minėta, tinkamo atstovavimo atliekant muitinės procedūras realizavimo sąlygas, vertintina, ar UAB „R1“, užpildžiusi ir pateikusi muitinei ginče aptariamą tranzito deklaraciją Pareiškėjo vardu (tokiais savo veiksmais iš esmės ji pareiškė, kad veikia Pareiškėjo vardu arba dėl jo interesų), neturėdama tam atitinkamų įgaliojimų (viršijusi jai 2010-10-18 muitinės agentavimo sutartimi Nr. 01.1-83 suteiktus įgaliojimus), laikytina veikusia savo vardu ir dėl savo interesų. Be to, iš byloje esančių duomenų matyti, jog Muitinės kriminalinės tarnybos Vilniaus skyriuje yra atliekamas ikiteisminis tyrimas medžiagoje Nr. 02-4-00101-16 dėl nusikalstamų veikų, numatytų Baudžiamojo kodekso 200 str. (neteisėtai prekių ar produkcijos neišvežimas iš Lietuvos Respublikos) 1 dalyje ir 300 str. (dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu) 1 dalyje požymių. Tačiau duomenų apie tai, kokiems konkrečioms fiziniams ar juridiniams asmenims yra pareikšti įtarimai padarius nurodytąsias veikas vykstančiame ikiteisminiame tyrime, ginčo byloje nėra. Atsižvelgiant į tai, Komisijos vertinimu, negali būti atmetami kaip visiškai nepagrįsti Pareiškėjo skunde išdėstyti argumentai, jog ne tik ginčo tranzito deklaraciją Pareiškėjo vardu įforminusi ir muitinės įstaigai pateikusi UAB „R1“, bet ir kiti asmenys: SIA „TI“, T. L., UAB „E2“ (atkreiptinas dėmesys į cituotą Bendrijos muitinės kodekso 96 str. 2 dalį, numatančią tranzitu gabenamų prekių vežėjo bei gavėjo atsakomybę) galimai dalyvavo neteisėtame prekių paėmimo iš muitinės priežiūros arba žinojo ir turėjo žinoti apie neteisėtą prekių paėmimą iš muitinės priežiūros ir todėl yra atitinkantys skolininkų muitinei apibrėžimą, nurodytą Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 dalies 1 ir 2 įtraukose bei turėtų būti pripažinti skolininkais muitinei nurodytosios teisės normos pagrindu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Muitinės departamento ginčijamame sprendime išdėstyta pozicija, kad „dokumentinių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima pripažinti skolininkais kitus asmenis, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202–204 straipsniuose nurodytais pagrindais, nėra surinkta“ ir todėl Pareiškėjas pagrįstai pripažintas skolininku muitinei Bendrijos muitinės kodekso 203 str. 3 dalies 4 įtraukos pagrindu, nėra pakankamai pagrįsta.

Aukščiau šiame sprendime aprašytų faktinių aplinkybių neįvertinimas Bendrijos muitinės kodekso 5, 203 straipsniuose įtvirtinto teisinio reglamentavimo kontekste suponuoja išvadą, jog mokesčių administratorius ginčo atveju nevisapusiškai, neišsamiai ir neobjektyviai atliko tyrimą dėl skolininko muitinei nustatymo ir tai yra pagrindas Komisijai abejoti mokesčių administratoriaus išvadų skolininku muitinei pripažinti tik Pareiškėją pagrįstumu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, centrinio mokesčių administratoriaus sprendimas naikintinas ir Pareiškėjo skundas perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo tam, kad išsiaiškinti ir įvertinti Komisijos sprendime nurodytas bei kitas, mokesčių administratoriaus manymu, svarbias aplinkybes ir surinkus visą teisiškai reikšmingą informaciją bei ją įvertinus, iš naujo spręsti skolininko muitinei pripažinimo klausimą tinkamai neužbaigus muitinės procedūros pagal ginče aptariamą tranzito deklaraciją Nr. 16LTVR500014E83B71 (2016-02-17).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi,
n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-12-21 sprendimą Nr. 1A-438 ir Pareiškėjo skundą perduoti centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliienė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosyliienė